Ontwikkelingen RES - Energievisie Borne

Informatiebijeenkomst Gemeenteraad
29 november 2022

Agenda

- Op weg naar RES Twente 2.0:
  - Jan Jaap Kolkman, Programma Manager RES Twente
- Stand van zaken uitvoering Energievisie Borne:
  - Marcel Wielinga, Programma Manager Duurzaamheid gemeente Borne
- Vragen en gesprek

Energiestrategie Twente

RES Twente

Regionale Energiestrategie Twente

Samen de stap maken naar de RES 2.0

Klimaatcrisis
is nu

Hitte, droogte, overstromingen in Twente

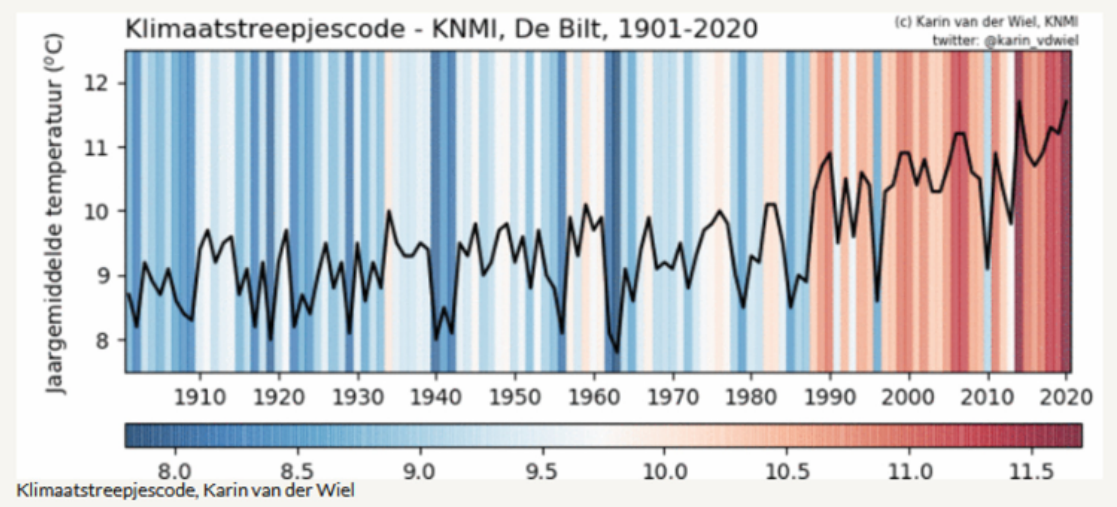

Klimaatakkoord Parijs

- Internationale afspraken om < 1,5 graad opwarming te blijven
- **Globaal probleem, lokale oplossingen**
- Niets doen is geen optie: iedere gemeente neemt verantwoordelijkheid

Wat is de RES?

- **Samenwerking** 14 Twentse gemeenten, provincie en waterschap
- Samen komen tot **1,5 TWh** aan schone energie, zelf opgewekt in Twente
- Twente ontwikkelen tot **warmteregio**

Wat levert het op?

- Twente **leefbaar houden** voor onze kinderen

- **Kosten beperken**: hittedoden, misoogsten, gevolgen van weersextremen

- **Onafhankelijk** van Russisch gas: In Twente maken wij onze energie zelf

- **Lokaal eigendom** (50 %) biedt financiële kansen

- Betrekken van **inwoners** (participatietrajecten)

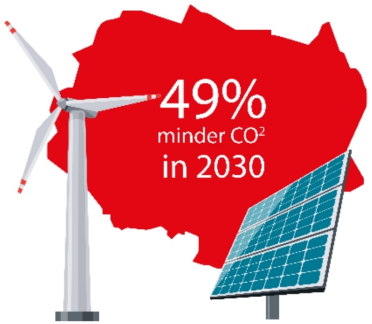
Waarom samen in een regio?

- **Systeemefficiënt**: windmolens en zonnevelden zie je aan beide kanten van de gemeentegrens
- **Koppelkansen**: slim combineren van opgaven (bijv. biogas-stikstof)
- **Ruimtelijke kwaliteit**: Confetti voorkomen, passend in het landschap

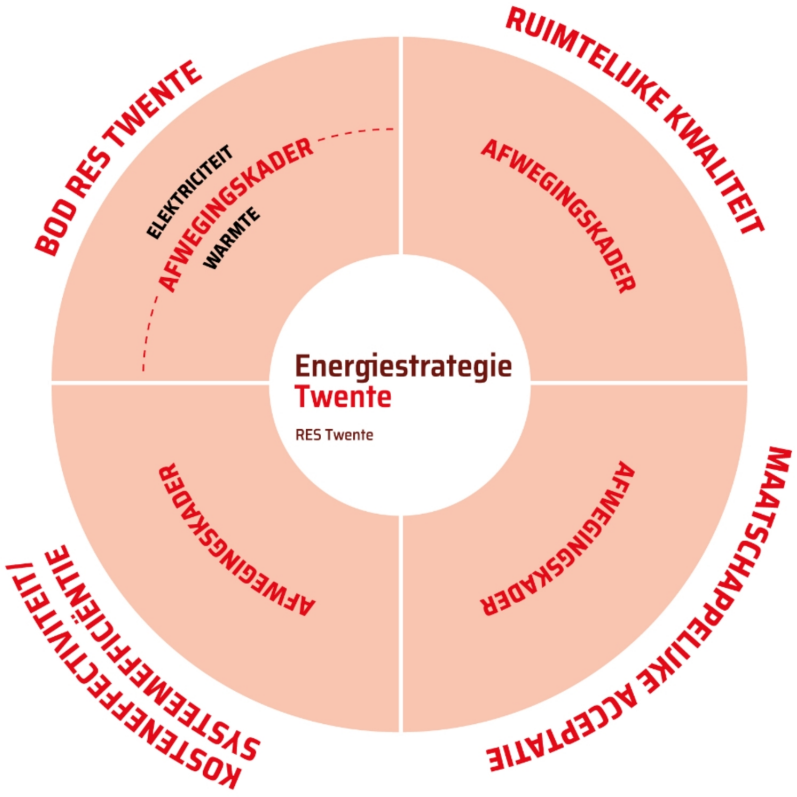
Energiestrategie Twente

RES Twente

Van RES Twente 1.0 naar 2.0

- Vertrekpunt = Nationaal klimaatakkoord (2019) en RES Twente 1.0
- Realisatie en optimalisatie doelen 2030:
  1. Bod duurzame opwek elektriciteit 1,5 Twh (60-40)
  2. Regionale Structuur Warmte
  3. Twentse Energie Agenda
- Bewustzijn opgave 2030 - 2050

Energiestrategie Twente

RES Twente

Participatie

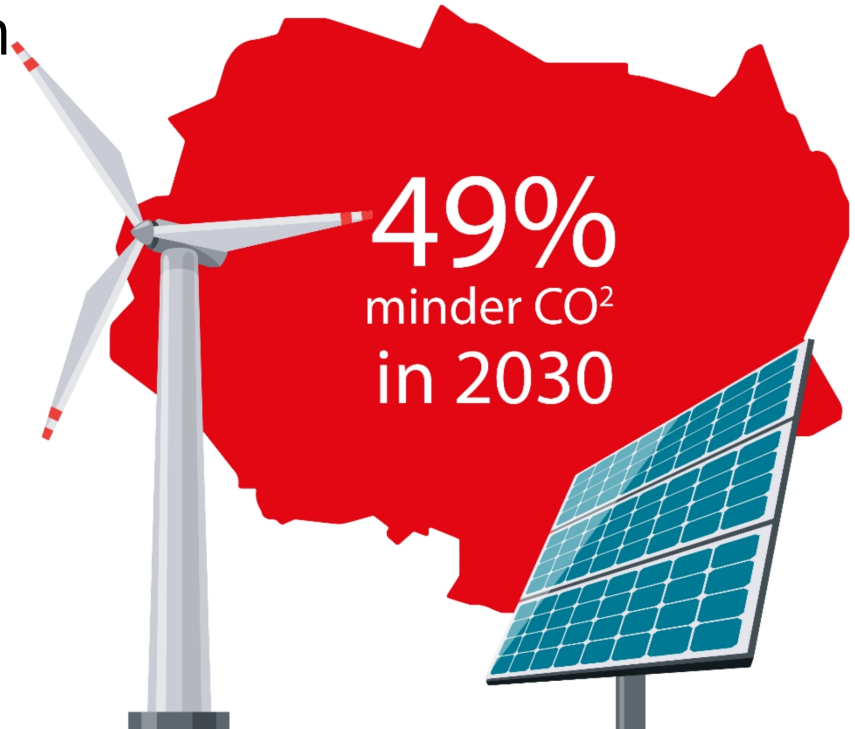
Initiatiefgroep RES (‘linking pins’)

Kennissessies voor raadsleden (o.a. 28 januari)

Oprichten representatief burgerforum

Betrokkenheid stakeholders

Samen de stap maken

Energiestrategie Twente

RES Twente

RES 2.0

- Vervolg op RES 1.0 met nadere uitwerking

- **1 document** van alle RES Twente-partners samen

- Met **zoekgebieden** voor
- wind en zon (verdeling
- 60/40) in elke gemeente

- Regionale bronnen **warmte**

- Concept: maart
- Ontwerp: mei
- Vaststellen: 1 juli 2023

Energievisie Borne 2021

- Ambitie: in 2050 is Borne een CO2 neutrale gemeenschap

Tussendoel	Meting *)
In 2030 49/55% CO2 uitstoot reductie t.o.v. 1990	11% (2018) 21% (2019) 24% (2020)

*) Klimaatmonitor: CO2 uitstoot excl. snelwegen

Hoe gaan we doelen realiseren?

Langs 3 strategische pijlers:

Energiebesparing

Van het aardgas af: warmtetransitie

Duurzame opwek elektriciteit

Rode draad: *Communicatie – Participatie (Meedoen)*
Concrete uitvoeringsagenda: *jaarlijks te actualiseren*

Resultaten Duurzame opwek

- Indicatoren:

Doel 2030	Meting *)
Zon op woningen: 15.9 GWh	9.5 GWh (2021)

Doel 2030	
Zon op grote daken en zon op land: 21.4 GWh (inclusief + 20 GWh RES-bod)	4.2 GWh (2021)

Doel 2030	
Minimaal 40% van de elektriciteitsvraag is duurzaam lokaal opgewekt	9.4% (2019) 15.2% (2020)

*) Klimaatmonitor

Resultaten Duurzame opwek

- Diverse Projecten/Acties grootschalige duurzame opwek zon
  - Duurzaamheidsroute A35
  - Elhorst-Vloedbelt (Twence) – omgevingsparticipatie
  - Zon op grote bedrijfsdaken
- Toetsingskader Zon op Veld (voorjaar 2023)
  - Ruimtelijke inpassingscriteria
  - Participatie criteria
  - Juridische borging
  - Actieve marktbenadering

Actualiteit Duurzame opwek

Provincie dreigt met ingrijpen, want bouw turbines komt in Twente niet van de grond

ZWOLLE/ENSCHEDE – De provincie Overijssel dreigt in te grijpen als gemeenten niet snel komen met plannen voor windmolens. Er komt tot nu toe immers weinig tot niets van terecht. In een brief aan de gemeenten wijst ‘Zwolle’ nadrukkelijk op de mogelijkheid van ‘projectbesluiten’.

Actualiteit Duurzame Opwek

- Provincie wil windclusters in Twente
  - Shift naar meer wind nodig (systeem efficiency)
  - Als gemeenten geen eigen windbeleid hebben dan neemt de provincie de regie
  - Voorkeurslocaties opgenomen in de concept Provinciale Omgevingsvisie
    - O.a. potentieel cluster rond knooppunt Buren (Borne – Hengelo – Hof van Twente)
    - Gemeenten uitgenodigd om sub regionale windkaart met zoeklocaties op te stellen voor dit gebied

Vaststellen gemeentelijk windbeleid?

Actueel heeft de gemeente Borne geen vastgesteld windbeleid.

Twee vraagpunten n.a.v. nieuwe rol provincie:

1. Willen we alsnog een eigen gemeentelijk windbeleid vaststellen of laten we vergunningaanvragen over aan de provincie?

2. Willen we meewerken aan een opdracht voor een sub regionale windkaart rond de A35?

Vaststellen gemeentelijk windbeleid?

Ad 1. Gemeentelijk windbeleid of overlaten aan de provincie?

College is voornemens gemeentelijk windbeleid op te stellen:

- Daarmee houdt Borne regie
- Daarmee bepaalt Borne zelf of en waar zij zoekgebieden wil aanwijzen
- Voorstel gemeentelijk windbeleid leggen we voor aan de raad

Geen eigen windbeleid betekent:

- Dat de provincie de regie neemt
- Daarmee het volledige grondgebied in principe zoekgebied kan zijn

Vaststellen gemeentelijk windbeleid?

Ad 2. Werken we mee aan sub regionale windkaart gebied rond knooppunt Buren?

- Verzoek provincie om zoeklocaties voor dit grensgebied in kaart te zetten
- Zoeklocaties Hengelo al bekend en worden ingebracht
- Zoeklocatie “Wind voor Buren” wordt vermoedelijk ingebracht
- Borne heeft waarschijnlijk geen zoeklocaties in dit grensgebied
- Toets zoeklocaties aan plan-MER en aan (nog vast te stellen) afstand/geluidsnormen
- Meewerken is van belang om het communicatie- en participatietraject met onze inwoners mede vorm te geven

Voorstel college: wel meewerken aan sub regionale windkaart.

Resultaten Energiebesparing

- Paar indicatoren:

Doel	Meting
Netto jaarlijkse groei elektriciteitsgebruik huishoudens max. + 2.5%	+ 2.9% (2021)
Netto jaarlijkse afname warmtegebruik huishoudens minimaal – 0.5%	+ 3.0% (2020)
Woningen in 2050 100% minimaal label B	59% (2021)
Bedrijfspanden/kantoren in 2023 100% minimaal label C	81% (2021)

Resultaten Energiebesparing

Projecten/Acties:

- www.energievanborne.nl (energieplatform van en voor inwoners)
- Digitaal Energieloket (DiBo): www.duurzaambouwloket.nl/borne
- Fysiek Energieloket (DiBo): Kulturhus
- Energiecoaches: groei van 2 naar 7
  - Van 2 gesprekken per maand
  - Naar 7 gesprekken per week

Resultaten Energiebesparing

Projecten/Acties:

- Zakelijk Energiefonds (Stichtingen, MKB, Verenigingen)
- Duurzaam Wonen Regeling (Q1 2023)
- Plan van aanpak energiearmoede (sociaal domein)
- Collectieve Inkoop initiatieven Zonnepanelen en Isolatie
  - Nu van start in Letterveld
- Verduurzaming eigen vastgoed (vastgoedbeheer)

Resultaten warmtetransitie

- Nadruk voorlopig nog sterk op energiebesparende maatregelen = aardgasvrij ready maken van wijken
- Indicator:

Doel	Meting
In 2030 is 20% van de warmtevraag van de Bornse gebouwen duurzaam	5.2% (2018) 6.1% (2019) 7.0% (2020) *)

*) Klimaatmonitor
Vooral nieuwbouw met warmtepomptechnologie

Resultaten warmtetransitie

- Pilot Project collectieve verduurzaming Wensink-Zuid
  - Eigenaarschap van de keuzes bij bewoners
  - Twee wijkbijeenkomsten geweest
  - Initiatiefgroep bewoners opgericht
  - Voorwaarden voor co-creatie door raad vast te leggen (voorjaar 2023)
- Actualisatie Transitievisie Warmte
  - Per wijk inzicht welke duurzame warmteopties beschikbaar en geschikt zijn
  - Nu kwantitatieve onderbouwing nodig:
    - Hoe duurzaam zijn de opties?
    - Hoe betrouwbaar zijn ze?
    - Wat gaat het bewoners kosten?
  - Onderzoek extern adviesbureau: Q1 en Q2 2023
  - Gegevens beschikbaar: Q3 2023

Resultaten warmtetransitie

- Haalbaarheidsonderzoek Regionaal Warmtenet Twente (RWT)
  - Restwarmte Twence moeten we gebruiken
  - Bewoners nog sceptisch
  - Onderzoek zal meer zicht geven in duurzaamheid, betrouwbaarheid en betaalbaarheid
  - Blijkt warmtenet goedkoper dan aardgas: wellicht daarna versnelling in transitie
    - Ook in andere ‘60 en ‘70 jaren wijken (Letterveld, Tichelkamp, Oldhof)